

ze blijdschap
lijke niet doen
ven in reactie
n heusch niet
k de Friezen
d worden.

draf op „Be-
dat „leidende
s de generale
„blijk geven”,
ar één woord
trouwen voed-
een van die
pecial onder-

ad opgemerkt,
geval-Drachten
aar besluiten,
kerkrechtelijke
Ds V. uit. Hij
in een eigen-
dan (niet uit
ase), dat „het
ordt gestookt”

ie het vuurtje
eekende. Had
at we op zijn
„blozen” heb-
en hebben, wat
ten verwijzen
uitspraak (zie
evenwel werd
t door een of
e zijde) gepu-
en een hooger
en. De wereld-
iet aan, kerke-
lijn te stellen.
„ja, dan kan
iet krachtens
erkelijke-theolo-
de Kerken er
ts gronden
kerkrechtelijke
it hebben ge-
aan ons allen
ing raken,
basis van ons

nem wat al te
ellends” tegen-
e. Weer even-
te lezer zich
„e.s.”) spreekt
is ik het heb
degradeer” ik,
en” — excusez
m — Ds V. dan
hem nooit toe-
venze tirades,
gelegd, wat ik
eef, ze hadden
n proeven. Nu
nu eens letten
„Doe manier
ctuur ons wel
oos en op den
u den mensch.
ik; de nieuwe
verbliden en

ouwen” klaagt,
blad indertijd
r mij niet ver-
chten omtrent
voor het af-
elding van wat
t twee quan-
titen van den
ze voorzichtig-
geving voorge-
die insinuatie
at er gebeurd
wen schrijven?

deze bedrijven
op mijn artikel,
en. Helaas —
leidele stukken
V. was in de
met het thema,
t was Christus;
Christus maar
nig geknauwd.
assing”, die ik
den tekst in
at de verkondig-
t, want Prof.
Zijn kerk ge-
en te prediken,
e woorden hoo-
t meerdere ver-
rs). Toepassing
nga. Intus-
van „zwijgen”.
en. Zoo blijven

de Friezen, die alleen maar van het „kerkblad” lezers
zijn, verstoken van de nadere behandeling van Chris-
tus’ recht in Zijn kerk. Jammer, dat een dienaar des
Woords zulk een „toepassing” maakt. Jammer ook, dat
hij zijn „eigen ik” nog even laat ontvallen, dat hij
anders, als hij maar spreken wilde, „dat stukje van
Schilder zoo fijn uit mekaar rafelen kon”.

We zullen „tgeloovent. Zoodra we de argumenten
hooren. Tot zolang wenden we ons geërgerd af van
deze slechte polemiek, die nog prikkelt, als ze vroom
wordt, omdat ze „teenige nallet, wat een goede toe-
passing altijd doet, n.l. ’t onrecht van het vorige artikel-
tje herstellen.

Ds V. doet de „bede”, dat anderen ook zijn toepassing
mogen maken. Zulke beden ken ik ook uit het ethisch-
trensische kamp. Hoe veel Friezen reageeren nu nog
op deze „leiding”? Wat heeft Kuyper Sr er tegen
kunnen toornen in zijn groote dagen, toen hij het
„kerkrecht der doleantie” verdedigde tegen kerkelijke
debaters, die ook hun „toepassing” maakten op het
thema der preek, die Ds V. gehoord heeft.

✱

Het was goed, deze dingen te signaleren. Ze typeeren
zekere soort van polemiek, waarbij de waarheid steeds
„geknauwd” wordt.

Inmiddels zullen we ondanks de bede van Ds V. nu
nog enkele kerkrechtelijke uitspraken der particuliere
synode uit niet-vertrouwelijke stukken citeeren, over
enkele weken. Want we moeten Christus blijven predi-
ken, ook al wordt het eigen ik... Nu ja, we laten Ds V.
verder maar rusten. Voordat men het kerkrecht van
Friesland-Zuid 1938 tot onweersproken basis voor ver-
dere handelingen maakt, zullen we onzerzijds helpen
doen wat ons noodig schijnt voor den goeden opbouw
van de Gereformeerde Kerken. Dat is zoo mijn „toe-
passing” op een en ander. Heeft één der „vrienden
van Ds Veldkamp” niet geprofeteerd, dat „t „nieuwe
kerkrecht” het wel winnen zou? ’t Was de redacteur van
„Credo”. Maar ook in dezen liet hij alle argumentatie
achterwege.

Intusschen is deze historie een helaas pikante illu-
stratie bij onze artikelen: „respect voor meerdere ver-
gaderingen”. Wie deze toetst (ook al beroept hij zich
op voorgaande), wordt door Ds V. voorgesteld als zaai-
er van wantrouwen. Maar als Prof. Grefjandus zijn ambt
bedient in de pers, dan laat men hem praten. Of dacht
men nu werkelijk, dat alle leden der particuliere synode
van Friesland-Zuid konden uitmaken, wie de „beste
canonici” zijn? Natuurlijk kunnen ze dat niet, daar
zijn de kwesties veel te ingewikkeld voor. Niettemin
wordt op hen een beroep gedaan — tegen Kuyper,
Rutgers, de doleantie in. Studeerkamerwijdheid van den
één professor wordt hier overgenomen. Maar die van
den ander, als ze Ds V. niet aanstaat (op onvermeld
gebleven gronden), wordt als molest afgewezen. In den
grond is dit alles hoogst onbroederlijk, om maar niet
van „partijdig” te spreken.

K. S.

Buchman-beweging.

Onder „Stemmen uit onze kerken” namen we twee
getuigenissen op, die beide bezwaar inbrachten tegen
de clausules, door de vergaderde Indische Kerken in-
zake de Buchmanbeweging genomen. Tot nu toe zweeg
deze rubriek daarover; we verklaren daarom alsnog
gaarne, het met de strekking van beide stukken eens
te zijn. We zijn benieuwd, of ook deze onze bedenking
tegen de beslissing van een vergadering, die de be-
teekenis eener particuliere synode heeft, zal worden
uitgelegd op de wijze van Ds Veldkamp e.s. Zoo ja,
dan wordt ook in Nederland de kritiek op de Buchman-
beweging en de bestrijding daarvan in het kerkelijk leven,
gehindert. Zoo neen, dan blijkt al weer, dat kritiek op
besluiten van meerdere vergaderingen zoo gemakkelijk
niet af te wimpelen zal zijn. We zullen maar afwachten.

Het treft, dat de Indische uitspraak zoo algemeen
gehouden is, dat, indien ze juist ware, ze ook de Neder-
landsche toestanden regardeeren zou, voorzover n.l. ook
in het moederland deze beweging ingang zoekt te ver-
krijgen. Maar daaruit vloeit tevens voort, dat de kritiek
op meerdere vergadering soms onontkoombaar is. Wie
het met de zakelijke en degelijke artikelen van Dr E. D.
Kraan (in „De Reformatie”), en met zijn referaat op
den Theologischen Schooldag, en zijn later geschrift eens
is geweest, en daarbij blijft, is niet door eigen wil,
doch door den gang van zaken in Indië gebracht tot
een contra-positie tegenover de „meerdere vergadering”.
’t Is bij alle narigheid maar goed, dat de historie zelf
afrekent met lyrische ontboezeningen over meerdere
vergaderingen, en ons daartegenover dwingt tot christe-
lijk profeteeren.

Wij voor ons hebben bij dit alles nog eens gedacht
aan de dagen van „Den Haag-West”. Toen hebben ook
deze zelfde Indische Kerken zich laten hooren. Toen
is ook gezegd: een particuliere synode! Maar wij vroegen
ook toen naar de gronden.

Waar in den laatsten tijd ook in Nederland in enkele
kerken voor de Buchmanbeweging attentie gevraagd is,
mede door één der predikanten uit Indië, die te Arnhem
den kerkeraad (een eerste vergadering) factisch be-
moedigt, door publiek voor een Buchmanconferentie
te spreken ter plaatse, waar die kerkeraad met groot
geduld en voorzichtige liefde inzake Buchmanbeweging
e.a. een afwijzend oordeel gevelde had, daar verblijdt ons
dit Nederlandsch protest tegen de onbeslistheid der
Indische Kerken. En we hopen, dat in het moederland
de enkele stemmen, die in den geest van dezen Indischen
predikant begonnen te spreken, zullen gaan zwijgen.
Niet, indien ze niet overtuigd zijn. Laat dan
maar openbaar worden, wat er onder ons leeft. We

hopen echter, dat ze zullen zwijgen, wijl beter inzicht
opkwam. Want ’t is hoog tijd, dat de kerk het huma-
nistisch streven dezer Oxford-beweging onderkenne en
oordeele, om met het wapen des Woords de duivelen
uit te werpen binnen en buiten de kerk, en daarbij te
blijven prediken den naam van Hem, die vóór de grond-
legging der wereld de namen der Zijnen heeft geschreven
in souverain welbehagen. Want die prediking is in de
Buchmanbeweging, blijkens officiële stukken, onmoge-
lijk. Ze wordt er zelfs tegengestaan.

K. S.

De zelfstandigheid der plaatselijke kerk. (VI. Slot.)

Wij hebben getracht den regel in het licht te stellen,
dat de plaatselijke kerk zelfstandig is en dat er geen hogere machten zijn
boven het ambt.

Ligt deze eenmaal vast, dan kan men gaan spreken
over de moeilijke gevallen, waarvoor de meerdere ver-
gaderingen in de kerkelijke praktijk soms komen te
staan, waarin niet getheoretiseerd, maar gehandeld
moet worden, al is het juist dan te meer noodig, dat
de schriftuurlijke lijnen worden gekend.

Het kan h.v. wezen, dat een plaatselijke kerk dreigt
verwoest te worden door ambtsdragers, die verkeerd
leiden, zoodat classis of synode zich geroepen ziet in
te grijpen, daar de gemeente zelf hiertegenover on-
machtig is.

Bij onmacht en dreigenden ondergang kan men
spreken van een geval van uiterste noodzaak.

Toch blijft het een geval van hooge uitzonde-
ring.

Maar ’t is denkbaar, dat de synode zich gedrongen
en geroepen weet om in te grijpen. Wanneer nu in
dit geval aansluiting gevonden is bij het trouwe deel
der gemeente, en de meerdere vergadering zich bewust
is, iets te doen, wat anders haar taak niet is, dan is
zulk optreden geteekend als nood- en uitzonderingsgeval,
dat te meer den regel van de zelfstandigheid der
plaatselijke kerk bevestigt. Het is ook dan niet het
optreden van een hogere heerschende macht.

Zuivere onderscheiding is noodig.

Geldt het h.v. de tucht over een predikant, dan moet
die onderscheiden worden van die over ouderlingen,
die de bediening van het ambt alleen in de plaatselijke
kerk hebben.

Bij de toepassing der tucht op een predikant moeten
weer onderscheiden worden de twee reeds aangegeven
fasen: 1o. het vervallen verklaren van de
bediening van het ambt in de kerken, wat
de taak der meerdere vergadering is; en 2o. de ont-
zetting uit het ambt, die alléén door de plaatse-
lijke kerk kan geschieden.

Het ontbrekt vaak aan zuivere onderscheiding en
dus aan zuivere toepassing.

Dit nu is, naar mijn bescheiden meening, oorzaak
geweest, dat men gemeend heeft, dat, althans voor
zulke gevallen, hogere machten boven het ambt nood-
zakelijk zijn.

Men wil dan zulke gevallen den regel doen aangeven,
omdat men niet inziet, dat het uitzonderingsgeval
zijn, die den bestaanden regel niet opheffen.

Zulke denkbare mogelijkheden stellen te meer in het
licht de roeping en verantwoordelijkheid van de classes
en synodes om getrouw toezicht te houden op de
mindere vergaderingen, zoodat het kwaad, dat misschien
straks onherstelbaar is, niet kan inwortelen, maar tijdig
bezworen worde.

Dit eischt vooral groote strengheid bij de kerkvisitatie,
wanneer het om de waarheid gaat en om de trouw
bij het ambt in de kerk van Christus.

„De heiligheid is Uwen huize sierlijk.”

Hogere machten zijn dus ook voor de uitzonde-
ringsgevallen niet noodig, terwijl de meerdere vergade-
ring, zonder deze hogere macht, evenwel genoegzaam
gezag heeft om op te treden tegen de verwoestende
macht, die de kerk van Christus, welke Hij gekocht
heeft door Zijn bloed, tracht te verdueren.

✱

We zouden in volledigheid te kort schieten, wanneer
we niet poogden, het karakter van het gezag der meere-
dere vergaderingen duidelijk in ’t licht te stellen.

Wanneer we zeggen, dat dit gezag moreel en niet
juridisch van aard is, zoo bevredigt dit niet.

Er ligt zeer zeker ook een juridisch element in door
’t beroep op ’t accoord, dat classe en synode kan laten
gelden. Maar dit voere niet tot verwarring van de bi-
zondere terreinen.

Het gezag der meerdere vergaderingen, evenals dat
van den kerkeraad, is evenwel voldoende juist gekarak-
teriseerd, wanneer we zeggen, dat het is: het gezag
van Gods Woord in de Schrift, waaraan
elke vergadering der kerk en ieder lid in
geloofsgebondenheid onderworpen is.

Het begrip hogere machten is verwerpelijk voor
de kerk, want het breekt den natuurlijke groei en de
eenheid, en het veronderstelt een splitsing in lager en
hooger, wat alles tegen de levenswet van de kerk ingaat.
Het mag nooit worden de macht, die overheerscht;
het blijft de liefde die heerscht.

De kerk, die bukt voor de Heilige Schrift, heeft het
gezag van Gods Woord. Wanneer een vergadering van
al de kerken in overeenstemming hiermee een uitspraak
doet, dan heeft zij het gezag van Christus, niet alleen
voor de kerk, maar ook voor de wereld. Hijzelf heeft
juist dit gezag van het Woord der Waarheid met de
grootste kracht, en toch niet met dwang of geweld,
gehandhaafd door alles heen. Hij wees alle „hogere”
(Zie vervolg op blz. 498.)

Het Gebed der Oogen.

Daar zijn in Gods Boek eenige uitdrukkingen
over het gebed, die op een verschil in den toe-
stand van den bidder wijzen.

Er is sprake van het opheffen der han-
den. Dat is een gebed-in-den-vorm, hetzij publiek
hetzij in de afzondering uitgesproken. Een aan-
bidding waarbij gelegenheid bestond tot propa-
deuse, wij hebben haar aangekondigd: laat ons
bidden!

In de tweede plaats is er sprake van het op-
heffen der stem. Een heerlijk voorrecht
— een groot gevaar! Laat uw woorden wel-
nige zijn! waarschuwd ons de Heiland. Wij
doen nog te dikwijls alsof er stond: laat
uw woorden vele zijn. Vele gebeden gelijken
op een redevoering, op een preek-met-punten of op
een stichtelijke oefening. Heft uw handen op en
verheft uw stem! Maar laten het uw handen
zijn, mijn broeder, uw ruwe werkheden, uw
grelige kinderhanden en niet de gesoigneerde
handjes-in-glacé. Laat het uw eigen stem zijn,
die gij opheft tot God en niet een of ander vreemd,
gemaakt geluid. Jakobus schreef eens: uit den-
zelfden mond komt voort zegening en vervloeking.
Dat kon hij schrijven, omdat hij ons niet gekend
heeft, wij hebben daar verschillende stemmen
voor. Wij zullen daar in de evangelisatie erg
voor oppassen en wij zullen er in onze gezinnen en
vergaderingen erg voor oppassen. Bidden is
niet vroom-woorden, bidden dat is juist uit
onze vroomheid uitgaan en als een onnoozel, hul-
pelooos wezentje staan voor den hoogen God.

Daarom is mij de derde uitdrukking zoo lief,
welke de Schrift zoo gedurig gebruikt: het op-
heffen der oogen. Niet altijd is er de ge-
legenheid om de handen op te heffen. Niet steeds
is er zelfs de mogelijkheid om de stem op te
heffen. Tijdens den arbeid of in gezelschap kunnen
wij zoo dringend behoefte hebben aan gemeen-
schap met onzen Vader, terwijl wij toch niet meer
kunnen doen dan de oogen opheffen tot Hem, Die
in den hemel zit. Ik denk, dat het niet onze
slechtste gebeden zijn, die wij op deze wijze op-
zenden.

O, als die angstige oogen van ons de bergen
zoeken, vanwaar onze hulpe komen zal, als die
in-schrik-vergrootte pupillen den hemel zoeken,
waar Hij gezeten is, onze Voorspraak en onze
eenige Hope — dan zien de menschen niets aan
ons, maar dan zegt de Heere: ziet hij bidt!

Ik weet niet of gij weleens in groot levensgevaar
hebt verkeerd. Of uw voeten wel eens gestaan
hebben op de drempelen van den dood. Kunt
gij u herinneren hoe gij u in die oogenblikken
hebt gevoeld? Erg simpel, nietwaar, heel erg
simpel. Gij geleekt toen niet veel op wat men
een vroom mensch noemt. Gij waart in die oogen-
blikken niet veel waard, niet eervwaard, noch wel-
eervwaard. „Men moet niet van het lieve dood-zijn
lijzen” is een regel uit een versje. Dat is waar-
schijnlijk gemaakt achter een schrijftafel en de
gouden Swan pende het rustig neer. De poët
keurde zijn regel en knikte tevreden: dat is een
mooie zin. Toen heeft hij een slokje thee genomen.

Met eenige verandering kon het ook een zin zijn
uit een preek of uit een traktaatje, een zoet-
vloeiende regel uit een lied: hoe zacht zien wij de
vromen! Maar toen er nog slechts een wrakke
plank was tusschen u en den dood, toen de motor
van uw hart dreigde stil te staan, toen hebt gij
zulke zinnen niet bedacht, is het niet zoo? Gij
hebt geen handen opgeheven, er was geen tijd
toe. Gij hebt uw stem niet opgeheven, gij hadt
toen geen woorden. Gij hebt gedaan wat die man-
nen en vrouwen gedaan hebben, van wie de Schrift
zegt: „zij hieven hun oogen op!” Meer niet!
Er was niemand, die zeide: wat is hij vroom!
Gij waart er zelf naderhand ook eenigszins verle-
gen mede, dat gij het er niet beter had afgebracht
in de ure des gevaars. De toga was u zoo plotseling
afgegleden, gij stond daar voor den Allerhoogste
als een simpel schepsel, gij hadt slechts dit ééne:
Ik hef mijn oogen op!

Het was genoeg, broeder! Het was voor God
genoeg.

O, zoo wil die lieve Vader u méér zien, opdat
Hij u Zijn welbehagen kan bewijzen.

Eens zullen wij sterven. Slechts bij hooge uit-
zondering sterven de menschen sprakend. Meestal
is er niet veel van ons overgebleven als wij den
drempel der eeuwigheid overschrijden gaan. Wij
kunnen geen handen meer opheffen, ze liggen
machteloos terneder. Wij kunnen geen stem meer
opheffen, de spraak is ons vergaan. Maar wij
heffen onze oogen op tot Hem, Die in den hemel
zit en wij zien. Uitgegaan uit onze vroomheid,
gaan wij het Land van Immanuel binnen!

N. B.